

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a členů JUDr. Zdeňka Novotného, Mgr. Stanislava Moláka, JUDr. Tomáše Homoly, JUDr. Petra Škvaina a JUDr. Karla Urbana, o návrhu **ministryně spravedlnosti** ze dne 19. 5. 2014, č. j. MSP-724/2013-OSD-ENA/24, na zahájení kárného řízení proti **JUDr. J. S., soudní exekutorce** Exekutorského úřadu Příbram, se sídlem Březnická 89, Příbram, při ústním jednání konaném dne 9. 9. 2014,

t a k t o :

JUDr. J. S.,
nar. X
soudní exekutorka Exekutorského úřadu Příbram

I.

j e v i n n a , ž e

1. jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v přesně nezjištěném počtu exekučních řízení, minimálně však v exekučních řízeních vedených pod sp. zn. 078 Ex 365/06, 078 Ex 127/12, 078 Ex 22/11, 078 Ex 290/09, 078 Ex 30/12, 078 Ex 20/12, 078 Ex 191/12 vydávala od 30. 9. 2011 do 30. 11. 2012 příkazy k úhradě nákladů exekuce bez odůvodnění,

t e d y

závažně a opětovně porušila povinnosti stanovené právním předpisem,

2. jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v přesně nezjištěném počtu exekučních řízení, minimálně však v exekučních řízeních vedených pod sp. zn. 078 Ex 169/13, 078 Ex 173/10 a 078 Ex 8/12 vydávala od 8. 1. 2013 do 8. 7. 2013 příkazy k úhradě nákladů exekuce bez odůvodnění,

t e d y

závažně porušila povinnosti soudního exekutora stanovené právním předpisem,

3. jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v průběhu roku 2012 v exekučních řízeních vedených pod sp. zn. 078 Ex 191/12, 078 Ex 20/2012 a 078 Ex 30/2012 určila ve vydaných příkazech k úhradě nákladů exekuce č. j. 078 Ex 191/12-142, č. j. 078 Ex 20/12-145 a č. j. 078 Ex 30/12-104 k úhradě povinným nad rámec paušální částky hotových výdajů ve výši 3.500 Kč další hotové výdaje jako náhradu cestovních výdajů a v případě řízení vedeného pod sp. zn. 078 Ex 20/2012 i náhradu za odborná vyjádření, ačkoliv na tyto částky již neměla nárok,

t e d y

závažně a opětovně porušila povinnosti stanovené právním předpisem,

4. jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 21. 6. 2012, č. j. 078 Ex 365/06-164, určila odměnu exekutora z nejvyšších podání dražby a nikoliv z částek, jimiž by byly za předpokladu řádně určené odměny uspokojeny nároky oprávněných a přihlášených věřitelů, což potvrdila i v usnesení o rozvrhu ze dne 21. 6. 2012, č. j. 078 Ex 365/06-163, a na jeho základě si ji vyplatila dne 9. 8. 2012, čímž jednala v rozporu s ustanovením § 5 odst. 3 a § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, ve znění pozdějších změn,

t e d y

závažně a opětovně porušila povinnosti stanovené právním předpisem,

5. jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 8. 1. 2013, č. j. 078 Ex 8/12-123, zahrnula do základu pro výpočet odměny advokáta v exekučním řízení i úroky z prodlení,

pokračování

t e d y

porušila povinnosti stanovené právním předpisem,

t í m s p á c h a l a

ad I.1, I.3 a I.4 kárné provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012,

ad I.2 závažný kárný delikt podle § 116 odst. 3 písm. a) exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013,

ad I.5 kárný delikt podle § 116 odst. 4 písm. a) exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013.

Podle § 116 odst. 9 exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013 se jí ukládá pokuta ve výši **50.000 Kč**.

Tato pokuta je splatná do 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Nejvyššího správního soudu č. 3762-46127621/0710, variabilní symbol 14022014.

II.

s e z p r o š ť u j e

podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, návrhu ministryně spravedlnosti ze dne 16. 5. 2014, č. j. MSP-724/2013-OSD-ENA/24, podle něhož

jako soudní exekutorka pověřená provedením exekuce v příkazu k úhradě nákladů exekuce ze dne 30. 11. 2012, č. j. 078 Ex 191/12-142, zahrnula do základu pro výpočet odměny advokáta v exekučním řízení i úroky z prodlení,

neboť skutek není kárným proviněním.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

I.1. Kárná žaloba

Dne 19. 5. 2014 podala ministryně spravedlnosti kárnou žalobu proti soudní exekutorce JUDr. J. S. pro skutky uvedené ve výročí tohoto rozhodnutí s tím, že jimi kárně obviněná měla závažně porušit právní předpisy při výkonu exekuční činnosti stanovené právními či stavovskými předpisy. Kárná žaloba byla podána na základě výsledků kontroly exekutorského úřadu, která byla provedena dne 21. 11. 2013. Skutky byly žalovány čtyři; k prvnímu skutku (skutek I.1, I.2 výroku) kárná žalobkyně uvedla, že v příkazech k úhradě nákladů exekuce kárně obviněná pouze obecně vyčíslila náklady, aniž bylo z odůvodnění patrné, jak náklady v této výši vznikly. Toto pochybení bylo systémové; předmětem kárné žaloby jsou pouze případy, u nichž bylo možno s ohledem na žalobní lhůtu podat kárnou žalobu. K trestnosti tohoto jednání kárná žalobkyně poukázala na rozhodnutí kárného soudu č. j. 14 Kse 7/2010 - 109 či na nálezy Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. II. ÚS 1336/05, a ze dne 10. 3. 2008, sp. zn. IV. ÚS 2701/07, a na doktrinální názory plynoucí z komentáře exekučního řádu. Kárná žalobkyně zdůraznila, že v žalovaných případech odůvodnění zcela absentuje, tedy nejde o kárným soudem dosud posuzovaná pochybení spočívající v nedostatečné podrobnosti odůvodnění.

K druhému žalovanému skutku (skutek I.3 výroku) kárná žalobkyně poukázala na dodatečně provedené výpočty nákladů, k nimž bylo přikročeno proto, že příkazy k náhradě nákladů exekuce neobsahovaly žádné odůvodnění. V žalovaných případech takto bylo zjištěno, že ve třech příkazech k náhradě nákladů exekuce vydaných v r. 2012 byly do nákladů zahrnuty částky, které, s ohledem na účtování paušální částky 3.500 Kč, již nemohly být samostatnou součástí nákladů.

Ke třetímu žalovanému skutku (skutek I.4 výroku) kárná žalobkyně uvedla, že kárně obviněná nesprávně určila svou odměnu z provedené dražby tak, že ji vypočítala z nejvyššího dražebního podání a nikoliv z částky uspokojující nároky oprávněného a jiných osob, v důsledku čehož určila svou odměnu ve výrazně vyšší částce, než jí příslušela. Vzhledem k tomu, že se jednalo o příkaz nijak neodůvodněný, neměli účastníci řízení možnost jakkoliv oprávněnost daných částek posoudit a případně se proti tomu procesně bránit. Přes upozornění při kontrole setrvala kárně obviněná na původně určené odměně i v následně vydaném rozvrhovém usnesení.

Jako čtvrtý skutek (skutek I.5, II výroku) bylo žalováno nesprávné zahrnutí úroků z prodlení do základu pro výpočet odměny advokáta.

pokračování

Kárná žalobkyně v kárné žalobě označila právní a stavovské předpisy, které kárně obviněná uvedenými skutky porušila a uzavřela, že všechna žalovaná jednání považuje za závažné kárné provinění podle § 116 odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně některých dalších zákonů (exekuční řád); z podřazení jednání tomuto ustanovení bylo dovoditelné, že je tím míněn exekuční řád ve znění po 1. 1. 2013. Navrhla uznání viny a uložení pokuty ve výši 500.000 Kč.

I.2. Obhajoba kárně obviněné

Kárně obviněná ve svém písemném vyjádření doznala nedostatky, které byly zjištěny kontrolou a staly se předmětem kárné žaloby. K prvnímu žalovanému skutku uvedla, že podklady pro příkazy k úhradě nákladů exekuce byly ve všech případech dohledatelné ze spisů; uvědomuje si však, že to nevyvrací oprávněnost žaloby. Lituje, že k žalovaným pochybením došlo a snažila se ve všech případech zjednat nápravu a učinit opatření k tomu, aby se taková pochybení neopakovala. V úřadu provedla i personální změny a prohloubila kontrolu. Navrhované kárné opatření považuje za zcela nepřiměřené zjištěním a tomu, že její exekutorský úřad patří k nejmenším v republice. Poukázala na počet vyřizovaných případů a na skutečnost vysokého procenta zastavených věcí. Činnost exekutorského úřadu je spojena s vysokými náklady a v poslední době musela přikročit i ke zrušení jednoho pracovního místa. V současné době má úřad pouze jednu pracovníci na plný úvazek a jednu na poloviční úvazek. Za dané situace by pro ni pokuta v navrhované výši byla likvidační.

II.

Splnění předpokladů pro věcné projednání

Kárný senát nejprve zkoumal, zda kárná žaloba splňuje předpoklady pro její věcné projednání a zjistil, že kárná žaloba byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou.

III.

Průběh soudního jednání ze dne 9. 9. 2014

III.1. Vyjádření účastníků řízení

Zmocněná pracovnice kárné žalobkyně shrnula obsah žaloby s poukazem na výsledek kontroly. Doplnila žalobu o rozčlenění žalovaných skutků podle doby jejich spáchání ve vztahu k novele exekučního řádu účinné od 1. 1. 2013. K jednání spočívajícím v neodůvodňování příkazů k úhradě nákladů exekuce zdůraznila, že výslovně žalované případy sice odpovídají kontrolovaným spisům, nicméně kárně obviněná byla vyzvána k tomu, aby doložila případy příkazů odůvodněných; nepředložila žádný. Z toho dovozuje systémové selhání a nikoliv ojedinělost žalovaných případů. Vydávání příkazů k úhradě nákladů exekuce přitom nelze omlouvat chybami vykonavatelů, neboť ti nejsou oprávněni k jejich vydávání a také je nevydávali.

Kárně obviněná ve svém vyjádření odkázala na své písemné vyjádření ke kárné žalobě a zdůraznila, že svá pochybení nepovažuje za systémová.

III.2. Zjištění skutečného stavu věci, dokazování

Skutkový stav kárný senát zjistil v rámci předběžného šetření provedeného podle § 13 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (za použití § 121 exekučního řádu), z podstatných listin ze spisů exekutorského úřadu předložených kárnou žalobkyní, a ze spisu exekutorského úřadu sp. zn. 078 Ex 365/06 předloženého kárně obviněnou. Výsledky tohoto šetření kárný senát stranám předestřel při soudním jednání a rozhodnými listinami provedl důkaz.

Důkaz byl proveden i výslechem kárně obviněné, která uvedla, že v kontrolovaném období vydávala kolem stovky příkazů k úhradě nákladů exekuce ročně a domnívá se, že existují i řádně odůvodněné, byť je nepředložila. Náležitosti příkazů považovala za dostačující, námitky proti nim podávány nebyly. Dílčí pochybení ve výši nákladů se mohou stát, nemohla všechno dělat sama, ani všechno důsledně zkontrolovat. Dražby byly výjimečné, neměla s nimi dostatek zkušeností. V případě nesprávného výpočtu odměny při dražbě je součástí v žalobě uvedené částky i daň z přidané hodnoty, která byla odvedena státu. Všechny závady se snažila odstranit, byť až po kontrole; je názoru, že nezpůsobila újmu účastníkům řízení.

Ke skutku I.1, I.2 výroku byl proveden důkaz příkazy k úhradě nákladů exekuce ze dne 30. 9. 2011, č. j. 078 Ex 22/11-110, ze dne 20. 3. 2012, č. j. 078 Ex 20/12-145, ze dne 13. 4. 2012, č. j. 078 Ex 290/09-50, ze dne 18. 4. 2012, č. j. 078 Ex 30/12-104, ze dne 21. 6. 2012, č. j. 078 Ex 365/06-164, ze dne 5. 11. 2012, č. j. 078 Ex 127/12-272, ze dne 30. 11. 2012, č. j. 078 Ex 191/12-142, ze dne 8. 1. 2013, č. j. 078 Ex 8/12-123, ze dne 30. 5. 2013, č. j. 078 Ex 173/10-130, ze dne 8. 7. 2013, č. j. 078 Ex 169/13-43. Z nich kárný senát shodně zjistil, že obsahovaly uvedení výše pohledávky a uvedení částky nákladů exekuce, odměny exekutora, případně nákladů oprávněného, a celkové částky k zaplacení. Žádný z příkazů neobsahoval odůvodnění a všechny příkazy byly vystaveny kárně obviněnou soudní exekutorkou.

pokračování

Z těchto příkazů se tři (ze dne 20. 3. 2012, č. j. 078 Ex 20/12-145, ze dne 18. 4. 2012, č. j. 078 Ex 30/12-104 a ze dne 30. 11. 2012, č. j. 078 Ex 191/12-142) týkaly skutku I.3 výroku, a dva příkazy (ze dne 30. 11. 2012, č. j. 078 Ex 191/12-142 a ze dne 8. 1. 2013, č. j. 078 Ex 8/12-123) skutku I.5 a skutku II výroku.

Ke skutku I.4 výroku bylo konstatováno ze spisu exekutorského úřadu Příbram sp. zn. 078 Ex 365/06, že dne 6. 6. 2011 byla vydána dražební vyhláška ve věci oprávněného O.K.V. Leasing, s. r. o., Žďár nad Sázavou proti povinné B. S., pro pohledávku ve výši 11.039 Kč s příslušenstvím a pro náklady předchozího řízení 8.108,90 Kč a náklady právního zastoupení v exekučním řízení 6.420 Kč. Z protokolu o dražbě nemovitých věcí ze dne 19. 7. 2011 bylo zjištěno, že nejvyšší dražební podání činilo 400.000 Kč, což je zřejmé i z usnesení o příklepu z téhož dne. Do řízení přihlášily své pohledávky i další subjekty, jak je shrnuto v usnesení o rozvrhu ze dne 21. 6. 2012 (č. l. 163 spisu), a v usneseních o jeho opravách ze dne 28. 1. 2014 (č. l. 191 spisu) a ze dne 3. 3. 2014 (č. l. 203 spisu). Příkaz k úhradě nákladů exekuce byl vydán dne 21. 6. 2012 pod č. j. 078 Ex 365/06-164, přičemž výše nákladů exekuce činila 11.738 Kč, odměna exekutora 72.269 Kč a náklady celkem 84.977 Kč. Usnesením o druhé opravě byla tato částka změněna na 70.982 Kč; všechny částky jsou včetně DPH.

Účastníci řízení nežádali konstatování obsahu jiných listin ze spisů a nenavrhlí provedení žádných dalších důkazů.

III.3. Závěrečné návrhy

Zmocněná pracovnice kárné žalobkyně zdůraznila, že všechna žalovaná jednání byla prokázána a že se jedná o pochybení závažná. Vzhledem k tomu, že u kárně obviněné byla provedena kontrola poprvé, lze předpokládat, že tyto nedostatky u ní byly obvyklé i v době před kontrolou a že se tedy jedná o nedostatky dlouhodobé a systémové. Náležitosti příkazů nemohly být nahrazeny možností účastníků nahlížet do spisu. Špatné výpočty pak vedly k obohacení kárně obviněné, případně někoho jiného. Vyloučila možnost pouhého pochybení v právním názoru, neboť porušené povinnosti jednoznačně plynou z právních předpisů. Finanční dopady, byť na jedné straně nejsou významným obohacením kárně obviněné, na straně druhé pro povinné, zpravidla sociálně slabé občany, znamenají výrazné navýšení jejich povinností a jsou pro ně citelným zásahem. Ve vztahu ke kárně obviněné nepovažuje za polehčující okolnost, že nebyla dosud kárně trestána, neboť kontrola, z níž kárná žaloba vzešla, byla u ní první prováděnou kontrolou. Setrvala na návrhu kárného trestu bez bližšího zdůvodnění jeho výše.

Kárně obviněná v závěrečném návrhu vyslovila lítost nad chybami, jichž se napříště vyvaruje; názory o soustavném a dlouhodobém porušování právních předpisů označila za spekulativní. K navrženému trestu zdůraznila, že je nepřiměřený a pro její úřad likvidační. K tomu předložila svá daňová přiznání za zdaňovací období roku 2011, 2012 a 2013. Práva posledního slova nevyužila.

IV.

Posouzení věci

Kárný senát se nejprve zabýval otázkou, jaké znění zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) je pro posouzení kárné žaloby rozhodné. Exekuční řád byl totiž v ustanoveních upravujících kárnou odpovědnost výrazně novelizován zákonem č. 396/2012 Sb., účinným od 1. 1. 2013. Kárné řízení spočívá v posouzení odpovědnosti za porušení právních či stavovských předpisů, při němž se postupuje přiměřeně podle zákona č. 7/2002 Sb. a podle trestního řádu. Odpovědnost exekutora plyne z hmotněprávního předpisu, kterým je exekuční řád. Časovou působnost, ač její úpravu exekuční řád výslovně neobsahuje, je třeba ve smyslu uvedeného přechodného ustanovení vnímat obdobně jak je to běžné i u jiných předpisů upravujících trestání. Tak např. trestní zákoník stanoví v § 2 odst. 1, že trestnost činu se posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl trestný čin spáchán; podle pozdějšího zákona se postupuje jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější. Tato zásada je zakotvena i čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod. Přesto, že kárné řízení není řízením trestním, musela by být i v něm tato zásada respektována. Ačkoliv jednání, která byla předmětem kárné žaloby, byla zjištěna až po výše uvedené novele exekučního řádu, jednalo se jak o jednání fakticky novele předcházející, tak spáchané až po její účinnosti; přitom v žádném případě nebylo žalováno jednání, které by mělo charakter pokračujícího či trvajících skutku. Proto kárný senát žalované skutky, v nichž se obě období prolínala, musel rozčlenit podle doby jejich spáchání (skutky I.1, I.2, I.5 a II výroku); přitom bylo třeba určitých formulačních změn, které však nezasahovaly do vymezení skutků.

IV.1. Posouzení odpovědnosti

Kárný senát při posouzení odpovědnosti soudního exekutora vycházel z dosavadní soudní judikatury, z níž konstantně plyne, že stát exekučním řádem přenesl část výkonu své moci – specificky moci soudní, již je třeba rozumět soudní řízení počínaje nalézacím až po řízení vykonávací – na soudní exekutory. Jimi sice jsou fyzické osoby, avšak tato skutečnost má význam toliko právně technický, či organizačně institucionální. Z hlediska funkcionálního vykonávají soudní exekutoři státní moc. Tento fakt pak také zdůvodňuje významné ingerence státu do výkonu jejich činnosti formou dohledu, návrhovým oprávněním státu v kárných řízeních a především zdůvodňuje primární odpovědnost státu za škodu způsobenou exekutorem. V tomto směru se postavení exekutorů z hlediska jejich kárné odpovědnosti blíží postavení soudců, byť kárná odpovědnost je v § 116 odst. 2 exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012 a v § 116 odst. 3 a 4 exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013 vymezena poměrně

pokračování

přísně. Při hodnocení závažnosti porušení povinnosti exekutorem je přitom třeba vycházet ze všech okolností konkrétního případu [blíže viz Kasíková, M. a kol. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck 2013, s. 600 a násl.].

V daném případě byla kárnou žalobkyní žalována jednání předcházející i následující účinnosti rozhodné novely exekučního řádu. Kárným proviněním podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012 je závažné nebo opětovné porušení povinností stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory. Kárným deliktem podle § 116 odst. 4, písm. a) exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013 je porušení povinností stanovených právním nebo stavovským předpisem anebo usnesením Komory; závažným kárným deliktem podle § 116 odst. 3, písm. a) pak je závažné porušení povinností stanovených týmiž předpisy.

IV.2. Uznání viny

IV.2.a) výrok I.1, I.2

Kárnou žalobou bylo kárně obviněné kladeno za vinu, že v době od roku 2011 do 21. 11. 2013 nejméně v deseti výslovně uvedených případech vydala příkazy k úhradě nákladů řízení bez odůvodnění. Toto jednání bylo prokázáno a kárně obviněnou i plně doznáno. Kárný senát v první řadě rozdělil žalovaný skutek na dva, a to na jednání spáchané před účinností novely, a po její účinnosti. Z uvedených deseti žalovaných případů byl jeden spáchán v roce 2011, šest v roce 2012 a tři v roce 2013, přičemž mezi nimi byly takové odstupy, že vylučovaly podřazení jednomu pokračujícímu skutku. To také vyvolalo nutnost časového vymezení doby spáchání, přičemž v bodě I.1 výroku byla tato doba vymezena prvním žalovaným případem (30. 9. 2011) a ukončena posledním zjištěným případem před novelou (30. 11. 2012), v bodě I.2 pak daty prvního a posledního příkazu (od 8. 1. 2013 do 8. 7. 2013).

Porušená povinnost byla v celém žalovaném období shodně stanovena v § 88 odst. 2 písm. f) exekučního řádu, podle něhož příkaz k úhradě nákladů exekuce musí obsahovat stanovení povinnosti k úhradě nákladů včetně jejich vyčíslení a odůvodnění. Je tedy zřejmé, že neodůvodňováním příkazů byl porušen zákon. K porušení zákonné povinnosti přitom nedošlo pouze ve výslovně vypočtených případech, podle tvrzení kárné žalobkyně se jednalo o pochybení systematické. To sice z dokazování nevyplývalo, nicméně z kontrolního zjištění i z vyjádření kárně obviněné je zřejmé, že bylo četnější, než deset výslovně popsanych případů. Pro posouzení kárné odpovědnosti ovšem je podstatné, zda se jedná o porušení zákona v bodě I.1 žaloby závažné či opakované, v bodě I.2 pak zda je porušení povinnosti závažné či nikoli.

Kárný senát se v minulosti zabýval nedostatky v odůvodnění příkazů k úhradě nákladů exekuce. Dostatečnou závažnost přitom neshledal v případě, kdy se jednalo o ojedinělé nedostatky (rozhodnutí ze dne 19. 11. 2013, č. j. 14 Kse 5/2012 - 248), naopak závažnost shledal v případě, kdy nedostatečné odůvodnění bylo četné až systémové (rozhodnutí ze dne 13. 1. 2014, č. j. 14 Kse 1/2013 - 119). V daném případě, kdy kárně obviněná příkazy neodůvodňovala vůbec, jde o jednání mnohem závažnější. Uvedení pouhého výpočtu zcela vylučovalo možnost kontroly jeho správnosti účastníky řízení a podstatně se tak dotklo jejich účastnických práv. Nedostatek odůvodnění nemůže být nahrazen možností nahlédnout do spisu, účastník není povinen ověřovat si správnost výpočtu a mnohdy ani nemá dostatečné schopnosti k tomu, aby jej posoudil a procesně se bránil. Je to právě odůvodnění příkazu, které v sobě musí obsahovat podklady pro vyčíslení a které musí být natolik podrobné, aby bylo přesvědčivé. Rovněž nelze odhlédnout od skutečnosti, že z deseti žalovaných případů v polovině z nich byly zahrnuty nedůvodné částky, případně příkazy obsahovaly jinou chybu v určení výše nákladů. Je přitom povinností soudního exekutora plynoucí z § 46 odst. 1 exekučního řádu mj. dbát ochrany práv účastníků řízení.

V bodě I.1 výroku tedy kárný senát dospěl k závěru, že se jedná o porušení povinnosti stanovené právním předpisem, které je závažné i opětovné; tím došlo k naplnění skutkové podstaty kárného provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012. V bodě I.2 se jedná rovněž o závažné porušení povinností stanovených právním předpisem a zde byla naplněna skutková podstata závažného kárného deliktu podle § 116 odst. 3 písm. a) exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013.

IV.2.b) výrok I.3

Kárná žaloba kárně obviněné kladla za vinu, že ve třech příkazech k úhradě nákladů exekuce učinila součástí nákladů částky, na které již neměla nárok, neboť se jednalo o náklady zahrnuté v paušální náhradě. I toto jednání bylo prokázáno a kárně obviněnou doznáno. Podle § 2 odst. 1 vyhl. č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů, má exekutor právo na náhradu hotových výdajů. Konkrétně v tomto případě bylo porušeno ust. § 13 odst. 1 cit. vyhlášky, podle něhož exekutorovi v souvislosti s výkonem exekuční činnosti náleží náhrada hotových výdajů v paušální částce 3.500 Kč; tato částka zahrnuje zejména soudní a jiné poplatky, cestovní výdaje, poštovné, úhrady osobám provádějícím přepravu zásilek, telekomunikační poplatky, odborná vyjádření, opisy, fotokopie a náhrady nákladů na vložení či získání dat z centrálních informačních systémů. V daném případě kárně obviněná do nákladů v příkazech č. j. 078 EX 30/12-104 a č. j. 078 Ex 191/12-142, zahrnula výdaje na cestovné a v příkaze č. j. 078 Ex 20/12-145, navíc ještě náklady na odborné vyjádření. Přitom ve všech těchto příkazech byla účtována paušální částka 3500 Kč, tedy mělo být postupováno podle citovaného ustanovení exekučního tarifu.

pokračování

Všechny tyto příkazy byly kárně obviněnou vydány v roce 2012, tedy za účinnosti exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012. Přitom kárná žaloba ve vymezení skutku časový údaj o době jeho spáchání neobsahovala, což je v rozporu s požadavkem na jeho specifikaci vylučující zaměnitelnost (k tomu srovnej rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2012, č. j. 14 Kse 7/2012 - 70). Za situace, kdy zákon výslovně nestanoví náležitosti jednotlivých částí kárné žaloby (§ 8 odst. 1, § 9 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., za použití § 121 odst. 1 exekučního řádu), lze akceptovat, pokud dílčí pochybení ve vymezení skutku ve výrokové části je odstranitelné na základě údajů uvedených v části obsahující odůvodnění kárné žaloby. Kárný senát proto popis skutku upravil, aniž by vznikly pochybnosti o jeho totožnosti ve vztahu ke kárné žalobě.

Zahrnutí neoprávněných výdajů do nákladů exekuce je jednáním poškozujícím účastníky řízení a tedy jednáním závažným; navíc byl naplněn i znak opětovnosti vyžadovaný skutkovou podstatou kárného provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu v uvedeném znění; proto jím byla uznána vinnou.

IV.2.c) výrok I.4

V kárném řízení bylo rovněž dostatečně prokázáno, že ve věci sp. zn. 078 Ex 365/06 kárně obviněná v příkazu k náhradě nákladů exekuce vydaném dne 21. 6. 2012 nesprávně vypočetla úhradu nákladů, přičemž vycházela z částky činící nejvyšší podání dražby. Podle § 5 odst. 3 vyhl. č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů, pokud při exekuci postižením nemovitostí byly uspokojeny zcela nebo zčásti nároky oprávněného, toho, kdo do řízení přistoupil jako další oprávněný anebo věřitele povinného, který podal přihlášku, je základem pro určení ta část rozdělované podstaty, kterou byly takto uspokojeny nároky těchto osob. Konkrétní způsob výpočtu pak plyne z § 6 odst. 1 téže vyhlášky. Způsob výpočtu odměny v případě dražby nemovitostí byl podrobně popsán v rozhodnutí tohoto soudu ze dne 31. 7. 2012, č. j. 14 Kse 10/2011 - 117, na nějž lze odkázat. Tam kárný soud také vyslovil, že nesprávné určení výše jednotlivých položek nákladů exekuce nemusí vždy zakládat kárnou odpovědnost soudního exekutora; pokud však soudní exekutor při exekuci prodejem nemovitostí postupoval vědomě v rozporu s § 5 odst. 3 vyhlášky č. 330/2001 Sb. a určoval svou odměnu z vymoženého plnění, nikoliv z části rozdělované podstaty, kterou byly uspokojeny nároky oprávněného, dalšího oprávněného nebo přihlášených věřitelů povinného, dopustil se kárného provinění.

Rozpor s právním předpisem zde byl prokázán výpočtem kárné žalobkyně, který má oporu ve spise a je zřejmý i z vydaného opravného usnesení. Nesprávný výpočet byl obsažen jak v příkaze k náhradě nákladů exekuce, tak i v rozvrhovém usnesení a jeho první opravě. Kárně obviněná toto pochybení rovněž doznala. Závažnost jednání je dána nejen porušením právního předpisu, ale i tím, že náklady byly v neprospěch účastníka řízení navýšeny o nezanedbatelnou částku, o kterou se kárně obviněná obohatila, přičemž k nápravě přistoupila

až na základě provedené kontroly. Kromě exekučního tarifu je jednání kárně obviněné v rozporu i s povinnostmi plynoucími z § 46 odst. 1 exekučního řádu, podle něhož při své činnosti musí mj. dbát ochrany práv účastníků řízení. Jednání tak naplnilo znaky kárného provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012.

IV.2.d) výrok I.5

Kárná žalobkyně kladla kárně obviněné za vinu, že v jednom případě v roce 2012 a v jednom případě v roce 2013 zahrnula do základu pro výpočet odměny advokáta v exekučním řízení i úroky z prodlení. Toto jednání bylo prokázáno a kárně obviněná je doznala. Došlo jí k porušení § 3 odst. 3 vyhlášky č. 484/2000 Sb., ze dne 18. prosince 2000, kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení a kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, podle něhož se při stanovení sazby odměny nepřihlíží k příslušenství pohledávky. Při úvaze o závažnosti jednání kárný senát vycházel z toho, že takové pochybení sice navyšuje náklady účastníků řízení, ovšem v žalovaných případech ve svých důsledcích ve výši nepřilíš významné. Závažnost jednání byla podstatná pro uznání naplnění skutkové podstaty kárného provinění podle exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012, po účinnosti rozhodné novely, tj. od 1. 1. 2013 však závažnost jednání hraje roli pouze pro rozlišení kárného deliktu a závažného kárného deliktu. Proto kárný senát musel žalovaný skutek rozdělit na dvě samostatná jednání. Pochybení, k němuž došlo v příkaze k úhradě nákladů exekuce vydaném dne 8. 1. 2013, je porušením zákona nikoliv však závažným. Proto kárný senát rozhodl, že se jí kárně obviněná dopustila kárného deliktu podle § 116 odst. 4 písm. a) exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013.

IV.3. Zproštění žaloby

Ke zproštění žaloby kárný senát přistoupil v případě skutku, jímž kárně obviněná rovněž porušila předpis uvedený ad IV.2.d), ovšem stalo se tak v příkaze k úhradě nákladů exekuce vydaném dne 30. 11. 2012. Vzhledem k tomu, že kárný senát musel smysluplně toto jednání vydělit ze žalovaného skutku, upravil jeho formulaci, aniž ovšem zasáhl jeho podstatu. Jednáním kárně obviněné byl porušen právní předpis, ovšem jeho intenzitu, zřejmou z toho, že se jednalo pouze o úroky z prodlení u odměny advokáta, kárný senát vyhodnotil jako nikoliv závažnou. Z hlediska skutkové podstaty kárného provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012 tedy nebyl naplněn znak závažnosti a vzhledem k tomu, že šlo o porušení právního předpisu v této době ojedinělé, nemohl být naplněn ani znak opětovnosti. Za této situace nelze označit žalované jednání za kárné provinění, a proto kárný senát této části kárné žaloby podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech

pokračování

soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, kárně obviněnou zprostil, neboť tento skutek není kárným proviněním.

V.

Kárné opatření

Kárná žalobkyně navrhla uložení pokuty ve výši 500.000 Kč, jejím návrhem ovšem kárný senát podle § 9 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., za použití § 121 odst. 1 exekučního řádu, není vázán, nehledě k tomu, že navrhovanou výši blíže nezdůvodnila. Kárně obviněná zdůraznila nepřiměřenost pokuty jak ve vztahu ke spáchaným skutkům, tak ke svým majetkovým poměrům, které doložila kopiemi daňových priznání za poslední tři roky.

Při úvaze o trestu musel kárný senát nejprve posoudit, které znění exekučního řádu je pro uložení trestu rozhodné, neboť kárně obviněná byla u části skutků uznána vinnou z kárného provinění spáchaného podle exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012 a u části skutků z kárných deliktů podle exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013. Přitom obě znění mají odlišná ustanovení o kárných opatřeních a exekuční řád ani předpisy přiměřeně v kárném řízení užitě neřeší, jak má být v takových případech postupováno. Kárná praxe zde zaujala názor, že se trest ukládá podle znění nového (k tomu srovnej např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2013, č. j. 15 Kse 3/2013 - 31). Kárný senát i v tomto případě považuje za odpovídající pravidlům pro ukládání trestu uložení trestu podle nového právního předpisu za respektování ustanovení o výši trestu v předpisu v předchozím znění. Kárný senát proto vážil uložení kárného opatření podle § 116 odst. 6 a 9 exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013. Podle odst. 6 tohoto ustanovení lze za kárné provinění uložit písemné napomenutí, veřejné napomenutí, pokutu do 250.000 Kč a odvolání z exekutorského úřadu. Pokud ovšem byla uznána vina ze závažného kárného deliktu, pak podle odst. 9 téhož ustanovení nelze uložit písemné napomenutí a pokuta může být uložena ve výši od 50.000 Kč do 5.000.000 Kč. V daném případě bylo možno vážit pouze kárná opatření stanovená v odst. 9 cit. ustanovení.

Při úvaze o druhu a výši kárného opatření vycházel kárný senát z následujících skutečností. Přitěžující je, že se kárně obviněná dopustila několika kárných provinění/deliktů, přičemž některá z nich jsou jednáními závažnými, a navíc ani nešlo o pochybení ojedinělá. Neodůvodňování příkazů k úhradě nákladů exekuce vedlo k závažnému porušení účastnických práv, do nichž bylo dále zasaženo i nesprávnými výpočty ve výše uvedených konkrétních případech; zčásti tento postup vedl i k obohacení soudní exekutorky. Ve všech případech se jednalo o povinnosti, které byly součástí její funkce soudní exekutorky a porušené právní předpisy měla znát a aplikovat; nešlo přitom o případy akceptovatelného odlišného právního názoru. Bylo tak u ní shledáno zavinění nejméně formou vědomé nedbalosti.

Na druhé straně se kárně obviněná ke všem žalovaným skutkům doznala a alespoň následně se snažila o nápravu následků. Kárný senát rovněž nedospěl k závěru, že by porušení zákonných povinností mělo cíleně vést k jejímu obohacení. V úvahu vzal i zprávu Exekutorské komory ČR i evidenci tohoto soudu o dosavadní kárné bezúhonnosti kárně obviněné. Neobstojí názor kárné žalobkyně, že dosavadní bezúhonnost plyne ze skutečnosti, že dříve nebyla podrobena kontrole; takový závěr je spekulativní.

S ohledem na vyšší četnost skutků i jejich závažnost nepovažoval kárný senát za dostačující uložení veřejného napomenutí. Při úvaze o výši pokuty byl limitován spodní hranicí plynoucí z § 116 odst. 9 exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013. Přesto, že kárně obviněná byla uznána vinnou z více skutků, přihlížel kárný senát ke skutečnosti, že závažným kárným deliktem uznal pouze jednání ad I.2 výroku; ostatní jednání byla buď kárným deliktem podle § 116 odst. 4 písm. a) exekučního řádu v témže znění nebo závažným a opětovným kárným proviněním podle exekučního řádu ve znění do 31. 12. 2012, který upravoval kárná opatření výrazně mírnější. V úvahu vzal i skutečnost, že uznání viny ze závažného kárného deliktu na sebe váže riziko plynoucí z § 116 odst. 11 exekučního řádu ve znění po 1. 1. 2013.

Kárný senát rovněž přihlížel k doloženým majetkovým poměrům kárně obviněné, neboť kárné opatření na jedné straně musí zohledňovat závažnost viny, na druhé straně nemůže být likvidačním, neboť pak by se pokuta fakticky rovnala odvolání z funkce.

Po zvážení všech rozhodujících kritérií spoluurčujících povahu a závažnost kárného provinění, tj. významu chráněného zájmu, jímž je zájem na řádném výkonu svěřené pravomoci soudních exekutorů, osoby kárně obviněné, a míry jejího zavinění, dospěl tedy kárný senát k závěru, že adekvátním kárným opatřením v dané věci je pokuta ve výši 50.000 Kč. Tato pokuta je splatná jak ve výroku uvedeno. Kárný senát má za to, že uložené kárné opatření vystihuje všechny okolnosti případu a přispěje k vyšší motivaci kárně obviněné k řádnému výkonu funkce soudního exekutora tak, aby kárný senát v případném příštím kárném řízení nemusel uplatnit kárné opatření přísnější.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. září 2014

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně kárného senátu